

KOLOZSVÁRI

SZÍNHÁZI KOZLÓNY

Megjelenik e lap mindennap,
pénteket kivéve.

Előfizetési ár:
Helyben a hátralévő színiidényre 2 frt. 50 kr.
Vidékre " " " 5 " " "
Helyben egy " " " 1 " oszt. ért.

Mindennemű hirdetések elfogad-
tának: kétszer hasábozott sorért.
5 újkr., ismétléseknél 3 újkr.
Kincstári díj minden hirdetésről 30 újkr.

LABANCZ FÉRFI ÉS KURUCZ NŐ.

TÖRTÉNETI HUMORESZK.

Igta

RIVNYÁK SÁNDOR.

(vége.)

Május elsőjén, éppen aldozó-csütörtökön, a távolból mind jobban langzó tárogató-hangok riaszták fel a várórségét, s a falukról hosszú hadsor közeledését lehetett látni. Teleki Mihály vezérlete és II. Rákóczi Ferencz zászlói alatt háromezer lovas- és hatszáz gyalogból állott az érkező sereg. De ez nem volt ama kiéhezett, elrongyosodott nép, mely raholva és gyujtogatva kóborolta be az országot. Délczeg huszárok, sastollakkal diszitett prémes fővegekkel s veres szegélyű, világosbarna dalmányokban és harcziás alakú, farkas kaczagányos hajduk jöttek ott. Néhol a sorok között egy-egy festői alak lovagolt. Fején forgóval, vagy kerecsennel ékített nyuszt bőrös kalpag, derékán arany-ezüst

gombos mellény, melyet bársony dalmány takart el, míg színes és térdénél selyem bojtjal öszszekötött csizmáján arany sarkantyú pengett. A ló veres gyöngy- és csigákkal kirakott szerszámait még inkább emelték az aranyos czafrangok és ezüst kengyelek.

Teleki a mint megérkezett, azonnal hozzátálatott az ostromhoz, s a vár melletti szőlőhegy tetején kasokat csináltatva s lövészerszámokat vonatva fel, lövetni kezdette a várat. Szerencsére a lövegek csak apró taraczkok voltak, különben még kárt tettek volna a falakban.

Az ostrom folyt a maga rendjén, ha egyik nap felbehagyták, a másikon újra kezdtek nagy keserűségére a jó várparancsnoknak, kinek még csak most gyűlt meg igazán a baja feloságével, ki valódi kísértő szelleme lett. A kedves hiteltárs majd szobájába zárkozott, honnan egész nap nem engedte magát kicsaltni, hanem a helyett olyan zokogást hallatott, hogy a kőszikla is megindult volna tőle; majd elhalmozta férjét gyöngéd előzékenységgel, hizelgő mézes-mázos beszéddel, mikor aztán ez a kiengesztelődés bol-

dog hiszemében átakarta karolni, hogy ajakára rányomja a béke csók-pecsétjét: hirtelen kiszakított kezei közül s azt kérdezte:

— Mikor adod fel már a várat?

A holdog férjnek elált szeme-szája.

— Édes szívem! — felelé nagy későre — a férfiu adott szava nem viganó, hogy mindennap változtatni lehessen.

— Ugyan bizon! mintha mások már nem szegték volna meg szavokat. Példa reá Teleki Mihály uram, ki hasonlóképpen a te drága pártodhoz tartozott s mégis feladta Kővárt s maga is kurucz lett. Vette is bezzeg hasznát, mert lám! most egész hadseregnek parancsol, pedig cseppet sem különb ember náladnál. Azután meg nehogy azt képzeld, mintha be ne tudnák venni e várat, ha másképp nem: kiéheztetnek. Szébenből hasztalan várunk segílyt és a vízoldgában már is szüken vrgyunk. Cselédeink nem mernek többé a Görgény vizéhez lemenni, mert szakállasokból lödöznek rájuk, és a minap is kilöttek egy leány hóna alól a csehret.

Az ilyen okoskodások még csak megjártak, de parancsnokné asszonyom naponként kiállhatlanabb igyekezett lenni, s elválást és több más mérgező dolgokat enlegetett, minek utoljára is a lett a következése, hogy a parancsnokot éjjelenként kezdte körüljárni az álom, hanem annál többször utólrta a gondolkozás és tervezgetés, s ennek ismét a lett az eredménye, hogy ő kegyelme reggelenkint hol kék, hol zöld volt, mikor az ágyból kikelt. Szerencsétlenségére! egyszer éppen egy ilyen szivárványszínű állapotában jelentek meg nála a muskatélyosok napi zsoldjokat sürgetve. Persze, hogy nem kaptak egy pót-rát sem, hanem a parancsnok komoran végig nézett rajtuk, s ilyen szép szavakat intézett hozzájuk:

— Tudják meg kendtek, hogy a kezem alá bizott zsoldpénz az utolsó márvásig elfogyott, következésképpen nincs miből fizessék; azt pedig számárfejjel csak nem kívánhatják tőlem, hogy kedtekért a kabátomat eladjam. De azért a katonának nem szabad elcsüggedni, neki kötelessége: tünni, koplalni, szenvedni és előljárója parancsait vakon és hiven teljesíteni. Ezt jegyezzék meg jól magoknak! Különbben remélem, hogy Szebenben rövid idő alatt, talán még holnap, holnapután, vagy esztendő mulva, majd csak megemlékeznek rólunk, akkor aztán kiki megkapja a maga részét. Addig pedig megengedem, hogy a piacon lévő saját korcsomámban hitelre ihassanak, ráadásul, a ki lecsípi magát még huszanöt

magyarófa pátczára is számíthat. Ugygondolom, megértettek kendtek, tehát: féljobb! indulj!

A torzomborz bajuszu hadfiak eleinte csak úgy tátották szájukat a nagy bámulásnak miatta, de csak hamar megnyugodtak sorsukaa, mert, minthogy nagyon szerették a sert, tehát örömet megitták a — bért. A teendő felett nem is haboztak sokáig, hanem mentek egyenesen a kijelölt korcsmába, s ott előre beáztatva öt napi zsoldot, úgy teli szívták magokat savanyúsággal, hogy utoljára az eget is ágyunak nézték, s a mellett még, a mint illett, bizonyos Panna és Jutka leányasszonyokért összetörték a korcsmárosnak legalább egy tuczet kanecóját és saját uri fejöket. Ez aztán pompás multság volt, méltó arra, hogy minél többször ismételtették, a minthogy a mi embereink másnap valóban elől is akarták azt kezdeni. Ezuttal azonban a korcsmáros azt mondta, hogy öt napra már ki van moritve a hitel, ha ez idő lejár, akkor ismét szívesen szolgál, addig pedig csak zálogra adhat italt

— Igen, ha zálogunk volna! kiáltá a muskatélyosok egyike, öklével rettentő mennydörgést támasztva a veresre festett fenyőfa asztalon.

A korcsmáros ravaszul hunyorgott.

— Hátha a mellényeket itt hagynák kegyelmeitek, hiszen azok hiányát ugysem lehet észrevenni, ha a kabát be van gombolva.

— Eljen! hangzék minden oldalról s a tivornya újból elkezdődött és azután naponként ismétlődött és a mellények után szép sorban elvándoroltak lassanként minden nélkülözhető ingóságok. Mikor pedig a vitéz urak kezdték észrevenni, hogy sem pénz, sem posztó és hogy ma-holnap szükségök lesz a ligefa levelére, akkor ráadták magokat a világi dolgok mullandósága felett való elmélkedésre.

— Hej, más élet van ám a kurucz táborban! sohajta fel a megszorodottak egyike. — Ott örökösön szól a hegedü és czimbalom. A legénység czifrábnál czifrább ruhákat visel; torzig eheti és agyon ihatja magát s a mellett könyökig turkál a libertásokban *) míg mi nyomorgunk s ha a zsoldpénz, Isten tulja mikor — el is érkezik, azzal előbb még a jó nagyra nőtt adósságot kell kifizetni.

A többiek elszörnyülködve hailgatták e beszédet és másnap reggelre valamennyien mind — kiszöktek a várból.

*) Így nevezték a Rákoczi által veretett pénzeket, melyeken Magyarország czimere volt látható és e felirat: pro libertate.

A parancsnok dult-fult mérgében, mikor a dolgot megtudta s magán kívül rohant Bánfi László uramhoz, onnét ismét Teleki György, Kemény Simon, Sárpataki Márton és a többi nemesekhez, mindenütt elpanaszolva: mennyire rá van ő szedve, milyen alávaló, áruló népet biztak reá, pedig Isten látja lelkét — ő halálig hű akart lenni esküjéhez és zászlójához és most még is fel kell adnia Görgényt, mert Rabutin tábornok ő nagysága sem pénzt, sem segélyt nem küld s a mi kevés őiség volt a várban az is mind elszökött, hihetőleg meg volt vesztegetve.

Mikor aztán a derék férfiú mindenütt így kinyögte keservét lécsüggesztett fejfel felballagott a toronyba és saját uri kezével kitzúta a fehér lobogót, azzal visszatért szállására s benyitott nejéhez, felkérve: lenne szives az ablakon kitekinteni.

A parancsnokné engedelmeskedett s a következő perczben, a mint megpillantotta a bekejt, hangosan felsikoltott örömeiben.

— Nős, neheztelsz még?

A nő válasz helyet ráborult férje keblére, halkán susogva:

— Csókolj meg!

Görgény feladását azon időben a kényszerűségnek tulajdonította mindenki, Cserei Mihályon kívül, ki a parancsnokot határozottan árulónak bélyegezte, állítván, hogyha a commendans igaz szolgálja lett volna a császárnak, a várat mindvégig megtarthatta vala, de ő kegyelme többre becsülte feleségét, mint esküjét és a zsóldot is csak ravaszsgából tagadta meg a legénységtől, pedig elég pénz volt a keze alatt. És Mikósvárszéki, nagy-ajtai Cserei Mihály uram alig ha nem mondott valót, mert régi elismert igazság, hogy egy szép nő, ha nem is mindent, de sokat, nagyon sokat tehet.

Vegyések.

Forgalmi kimutatása
a kolozsvári kisegítő pénztár-egyletnek
f. évi november hóról.

Bevételek:

Pénztár-maradék a múlt hóról . . .	108 ft. 99 kr.
27 új tag 51 részvény után . . .	267 „ 75 „
Havi betetelek	2405 „ 69 „
27 új tag könyvdíja	27 „ — „
Kamat és provisio	264 „ 92 „
75 tag visszafizetett kölcsöne . . .	9190 „ — „

Összesen: . 12,264 ft. 35 kr.

Kiadások:

80 tagnak kölcsön	10,275 ft. — kr.
Kezelési kiadás	55 „ 12 „
Összesen:	10,330 ft. 12 kr.
Pénztármaradék:	1,934 ft. 23 kr.

— Kreuczer „Granadai éjítanya“ című operájának fordítását Havi bevégezte, s annak tanulása a jövő héten megkezdetik. Kreuczer zenéjében idilli egyszerűségű báj van, s magyar nyelven Kolozsvárt adatik először.

— Meyerbeer „Ploermeli búcsuja“t legelőször Stuttgartban adták német nyelven múlt hó 28-kán. Ez opera partitúráját még sehogy sem lehetett megkapni Meyerbeertől. A teljes zongora kivonatból már le van fordítva, és tanulják is. Mihelyt a partitúra kézre hocsátatik, a kolozsvári színpad számára is megszereztetik, s e színiidényben elő is adatik.

— Jobb későn mint soha. Enyeden a Kazincziünnepélyt a színészlársaság november 19-kén tartá meg. Kettős világítás mellett Szigligeti Kinyzsije adatott. Ezt megelőzte Kazinczi F. emlékezete Szász Károlytól, szavalta Békessi Imre. Ezenkívül énekelletett a néphymnus és Vörösmarti szózata.

— A Kazinczi-alapítványra ekkoráig már 5500 ft van befizetve; azon célra, hogy Kazinczi azon maradékai, kik szükségét szenvednek, fölségitessenek; hogy Érsemlyénben, születése helyén, neki egyszerű emléket állítsanak; hogy a szépbálmí kis jószágot tehermentesítsék; az ottani házat, hol élt és működött, romjaiból kiemelve, kicsinosítsák, egy Kazinczi-szobát rendezzenek a megboldogultnak emlékeivel.

— „Girókuti naptárát a „Falusi gazda“ nagy méltánnyalattal ösmertetvén, végül azt mondja; hogy oly tárgyövséggel van e naptár összeállítva, miszerint alig lehet tárgyat gondolni, melyről e naptárban legalább valamit ne találánk.

Érkeztek:

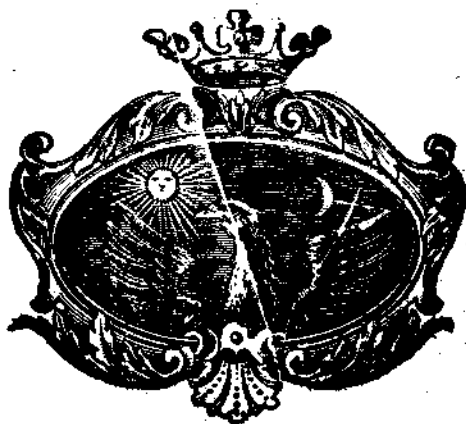
- ^{5/11} Báró Splényi Antal, Pánádról.
Báró Löwenthal Sámuel, Beszterczéről.
Báró Diószegi Antal, Kecsedről.
Antonovics Miklós, cs. k. hivatalnok, Károly Fejérvárról.
Viski Pál, földbirtokos, Tordáról.
Fodor Mihály, földb. Aradról.
Komáromi György, földb. Ottománról.
Lukács Ferencz, földb. N. Enyedről.
Thoroczksai Vincze, földb. N. Enyedről.
Hatfaludi Bertalan, földb. Szent Demeterről.
Doroghi Mihály, földb. Szent Keresztesről.
Henter Geiza, földb. Szent Demeterről.

Elutaztak:

- Mentberger János, cs. k. hivatalnok, Dézse.
Csapó Sándor, kereskedő-ügyvivő, Bécsbe.
Hankovics György, földbirtokos, Sz. Ujvárra.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: HAVI MIHALY.

NEMZETI

SZÍNHÁZ.

Felsőbb

engedélyvel.

Kolozsvártt, ma, szerdán, december 7-kén, 1859.

A fennálló országos színi választmány pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti
dalszintársaság által adatik:

ÖRDÖG ROBERT.

Nagy operás 5 felvonásban, szövegét írta Scribe és Delavigne, fordította Asztalos Pál, zenéjét írta Meyerbeer. Az új jelmezeket Szabó Mócsi ruhatárrendező feladata nyomán — a párizsi színpadi műképek után — készíté Geck ruhatárnok és segédei. — A csáhtánczot helyénitá Kaczér. A gőpezeles koporsókat készíté Kantor A. asztalosmester; a festményeket Beczkai.

S z e m é l y z e t :

Robert „ÖRDÖG” néven, Normándia hercege	Follinus.		Alice, mátkája	Schinek J.
Bertrám, a fekete lovag, barátja	Baráti.		Rosalus } lovagok	Bokor.
Izabella, sicíliai hercegnő	Fridrikné.		Burkhard }	Gerecs.
Ilona, udvarhölgye	Láng M.		Treseo }	Ferdinánd.
Raimbaut, normándiai pőr	Pauli.		Regnault, Robert irnoka	Palatkai.
				Beczkai.

Udvarmester, kamarások, lovagok, apródok, udvari hölgyek, örök, heroldok, szellemek, furiák.

A sirbolti tánczot és csoportozatokat előadja: Mayer Luiza, Turcsányiné, Szabó Eszter, N. Luiza, Cser Julia, Baranyiné, Majosházi Kl., Pataki Róza.

Az opera tartalma kinyomva kapható a pénztárnál 10 ujkr.

Helyek ára : Zártszék **70** kr. Földszint **42** kr. Altiszti jegy **21** kr.
Karzat **15** kr. osztr. ért.

Kezdeté fél 7 órakor, vége 9 után.